

Predmet: Zvornik (Grujić Branko i dr.)

Veće za ratne zločine Okružni sud u Beogradu Republika Srbija

Broj predmeta: KV.5/05

Glavni pretres: 15.06.2006.

Izveštaj: FHP, Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtava

Saslušanje svedoka *Jedan*

Svedok *Jedan* je Musliman iz Diviča. Od 4. 04. 1992, nakon upada Arkanovih snaga u Bijeljino, Divičani su počeli da organizuju straže i formirali su Krizni štab. Straže su postavljene na ulazu u Divič iz pravca Srbije. Svedok je bio član Kriznog štaba. Kada su srpske snage 8. 04. osvojile Zvornik, iz Srbije je došla vojska i pucalo se iz sela Sakar u Srbiji.

Pre pada Kule grada, oko 20. 04. svedok je prvi put video majora Marka Pavlovića. Taj susret se desio na punktu gde su Divičani čuvali stražu. Tu je stajao jedan automobil marke stojadin; iz njega je izašao major Pavlović, i tako se predstavio svedoku. Rekao je da vodi jednog momka Muslimana iz Diviča koga hoće da preda. Posle su otišli na pregovore u hotel Vidikovac, sa tim momkom i još nekim srpskim vojnicima. Pošto je Marko Pavlović tražio od Divičana da predaju oružje, svedok mu je rekao da Divičani nisu bezbedni, pominjući ubistva Muslimana u Tabacima, a major je odgovorio kako je to izvršila neka grupa koja se otela kontroli. Svedok je predložio majoru da dovede vojsku pa da zajedno čuvaju Divič. Major to nije prihvatio, nego je rekao da on može garantovati bezbednost samo ako Divičani predaju oružje. Major je bio iznerviran i rekao je: "Za dva dana da skupite sav narod u Diviču, ja sa ološima neću da razgovaram. Zapamtite vi majora Pavlovića." Za dva dana je ponovo došao. Okupio je narod. Neko je hteo da preda oružje, a neko nije hteo. Major je nakon dva sata napustio selo.

Srpske snage su osvojile Kulu grad 26. 04., ujutro. Major Pavlović je pozvao Krizni štab u Diviču i rekao da do 9:00 sati pre podne Divičani moraju da predaju oružje. Posle tog telefonskog poziva kroz selo je išao jedan džip iz koga su preko megafona stanovnici pozivani da predaju oružje, i da ih u protivnom neće biti. Dok su se meštani dogovarali šta da rade jedna granata je eksplodirala u obližnjoj šumi, druga je pala na seosko groblje, treća je zapalila kuću Saliha Zahirovića a četvrta je zapalila kuću Ahmeta Tuhčića.

Sutradan, 27. 04. Divič je ponovo granatiran, sat ili dva sata. Svedok je tada pobegao u šumu. Prvog maja se predao srpskoj policiji pošto je dobio informaciju da će svi Divičani koji se ne predaju biti ubijeni. Vojska ga je zatvorila u zgradu bivše fabrike *Standard*. Tamo je proveo četiri dana. Niko ga nije maltretirao. Zatvor je držala vojna policija, sastavljena od građana Zvornika. Svedok nije hteo da navede imena tih ljudi zbog njihove bezbednosti. 4. 05. je pušten i otišao je u Divič. Spavao je kod komšije. Dan uoči iseljenja svedok je ponovo uhapšen. Ponovo je odveden u *Standard*. Odveden je u podrum, gde je zatekao Zaima Pezerovića, Abdurahmana Okanovića, Ibrahima Efendića, Izeta Smailovića i Hazira Vejzovića. 25.05. su stavljeni u kamion, dovezeni u Divič i odmah ubačeni u jedan od deset autobusa kojima su svi Muslimani iz Diviča najpre odvedeni u Han Pijesak, pa potom na Crni vrh. Odatle su ponovo vraćeni na autobusku stanicu u Zvorniku. Tu su iz autobusa izvedeni vojno sposobni muškarci od 16 do 70 godina, pa su sprovedeni do stadiona gde im je naloženo da sede na tribinama. Žene i deca su autobusima odvezeni, kako je kasnije saznao, prema Kalesiji, gde su pešice prešli na teritoriju pod kontrolom Muslimana.

Muškarci su sa stadiona pešice sprovedeni do centra grada, do zgrade *Novog izvora*, i zatvoreni u jednu kancelariju. U tu prostoriju, istoga dana kada su dovedeni, došao je Brano Grujić, tadašnji predsednik

opštine, i sa njim je bio Rado Čvorak iz Zvornika. Brano Grujić je zatvoreniciima dao papir i olovku i tražio da se popišu. Učitelj iz Diviča, takođe zatvorenik, popisao je 174 zatvorenika. Dok je spisak pravljen, Brano Grujić im se obratio, po iskazu ovog svedoka,; „Da, u jednom momentu, kada se spisak pravio, Brano Grujić je rekao da nema problema... eto, bićete lojalni, hoćete biti lojalni s nama, eto, ako treba da branimo svi ovo zajedno.“ Kada je Brano Grujić izašao, ljudi su bili zbunjeni, nisu znali šta znači „lojalnost“, a kada je neko rekao kako to znači da treba da idu u srpsku vojsku, svi su rekli da ne pristaju.

Svedok je čuo kada je neko ušao u sobu i tražio 11 dobrovoljaca za neki posao u Diviču. Svedok zna da su se javili Salih Omerović, Ibrahim Marhošević, Hasan Tuhčić, Kemal Tuhčić i Alija Tuhčić.

U *Novom izvoru* su proveli noć. Sutradan su došli i rekli im da se sprema za odlazak. Ne zna ko im je to rekao, ali je siguran da optuženi Grujić nije dolazio. Neko im je rekao da idu na bezbednije mesto. On je kasnije čuo da je to rekao Branko Grujić, ali on ga nije video i nije siguran da je to bio on. Sišli su na ulicu, ušli u autobuse preduzeća *Drina trans* i to u dva autobusa. Kada su seli, rečeno im je da pognu glavu i da gledaju u pod. U autobusima je bila policija, a i van autobusa, u drugim kolima, bila je policija. Vodio ih je policajac Mika Miljanović, koga su zvali Glavonja. Autobusi su ih odveli u Čelopek, pred zgradu Doma kulture. To je bila jedna prostorija razmere 20 sa 10 metara, koja je imala binu. Tu su ranije organizovane igranke i ličila je na neku kino dovoranu. Posle dolaska više nije video Miku Miljanovića. Na toj prostoriji nalazila su se velika, dupla, gvozdена vrata. Nakon što su otvorena vrata, rečeno ima je da uđu u prostoriju. U prostoriji je bilo nekoliko kreveta na sprat. Bila je upaljena jedna sijalica, a na prozore, koji su bili visoko uz plafon, stavljena su čebad, pa je bilo mračno. Rečeno im je da sednu na betonski pod, a da ne diraju krevete. Pošto su svi ušli, vrata su zatvorili. Nakon izvesnog vremena opet im je dat papir i olovka da se popišu. U prostoriji je bilo strašno zagušljivo. WC nije postojao u sali, tako da su u grupama izlazili napolje u WC. Takođe, nije bilo vode. Povremeno su im u kanti donosili vodu.

Prva tri dana uopšte nisu dobijali hranu, spavali su na betonu bez ikakve prostirke. Jedna grupa naoružanih ljudi izvela ih je napolje i naredila da u jednu kutiju, koja se nalazila na stolu stavljaju sve što imaju u džepovima i to lična dokumenta, novac, satove, prstenje, narukvice i slično. Oni su svi prošli pored te kutije i u nju stavljali sve što su imali kod sebe. Kada je završeno odlaganje stvari u kutiju, kutiju su odneli. Nakon tri dana počela je da dolazi hrana. Hrana je bila relativno dobra, donošena je manjerkama. Hranu su dobijali dva puta dnevno. Za ručak je uvek bilo neko kuvano jelo, a dobijali su i po četvrt hleba. Za doručak su dobijali neke paštete, mesne nereske i slično. Nije bilo kupanja, nisu imali vode ni za piće. Nuždu su vršili u neku kantu koja je bila doneta, a koju bi kasnije prosipali, pa ponovo vraćali.

Dom kulture čuvali su stražari u uniformama policije i oni su bili meštani sela Čelopek. Svedok je pojedine od tih policajaca poznao, ali sada ne može da se seti njihovih imena. Dobro zna policajca koji je svedočio pod pseudonimom *P*. Policajci su imali automatske puške.

U početku ih niko nije dirao, tukao, niti na drugi način maltretirao. Oko 8.06.1992., ne može da se seti tačnog datuma, došla su dvojica vojnika. Jedan se predstavio rečima « Ja sam kapetan Zoks, bio sam na ratištu u Hrvatskoj i ubio sam hiljadu ustaša». Sa sobom je nosio revolver *kolt*. Bio je mršav, visine oko 1,70 m do 1,80m, izgledao je nežno, govorio je ekavski i nosio maskirnu uniformu. Drugi koji je ušao sa njim bio je visok, krupan i crn i kasnije je saznao da se zove Toro. Oni su počeli da ih tuku, da se izživljavaju na njima, iz čista mira su počeli da tuku Almira Tuhčića, zatim su obojica, i Zoks i Toro, izveli napolje Omera Okanovića. Kada su ga izveli začuo se pucanj, a kasnije je Okanović pronađen u masovnoj grobnici *Ramin grob*. Pored

Omera Okanovića izveli su i nekog Mustafića, obojica su mu rekli da i on izađe. Posle toga počeli su da dolaze svakodnevno, da ih tuku i izvode. Sutradan pošto su izveli Mustafića i Okanovića, Zoks i Toro su izveli Nuriju Hadžiabdića i Huseina Hadžiabdića. Nuriju je izveo Toro, a ne zna ko je izveo Huseina. Izveli su Ismeta Kuršumovića i kada se vratio u prostoriju rekao je da su i Nuriya i Husein Hadžiabdić ubijeni i da ih je on mrtve utovario u kola. Pre Bajrama, 10. 06.1992. godine, četvorica zatvorenika su izvedena u razmenu i to: Murat Muratović, Haso Bojić, Jakup Tuhdžić i Omer Bikić. Njih četvorica su i danas živi. Nikada se nije saznalo pod kojim uslovima su ta četvorica razmenjeni. Odveli su takođe i Ramu Alihodžića i Sulju Kapidžića i oni su ubijeni. Izveden je i Sakib Kapidžić koji je ubijen. Zatim je Toro tražio da izađu braća Kapidžići, kako je on rekao «fakultetlije» s obzirom da su sva trojica završili fakultet. Reč je o braći Smailu, Seadu i Enizu Kapidžiću. Njih su tukli drvenim palicima, federima, poluosovinama od *fiće*. Zoks je udarao najmlađeg Eniza mnogo puta nogama, a Toro je prišao Smailu i pitao ga da li mu je žena Srpkinja. Kada je on odgovorio da jeste, onda ga je udario više puta u mošnice. Zatim su ih vezali žicom i ponovo tukli, a onda su ih izveli napolje i oni se više nikada nisu vratili.

Na dan Bajrama 10. 06. 1992. godine upali su u prostoriju Zoks, Toro, Lopov, Bosanac, jedan sa dugom kosom i bradom koji se zvao Repić i jedan malo puniji koji se zvao Pufta, a nosio je veliki nož koji je ličio na mačetu. Tukli su sve redom, pa je Pufta tražio da izađu očevi i sinovi na binu. Izašao je Fikret Jahijagić sa svojim sinom Almirom, a Pufta je odvojio Šabana Bikića i Edina Čikarića i izveo ih na binu. Bilo je ukupno četiri para, nisu svi bili očevi i sinovi, ali im je Pufta naredio da skinu pantalone pa su mlađi radili felacio starijima. Dok se to dešavalo na bini, Repić je ubijao iz malokalibarske puške, prvo je ubio Aliju Atlića, pa zatim Aziza Tuhčića, maloletnom Damiru Bikiću je stavio cev puške u usta pa je njegovog oca pitao da li ima još dece, a kada je ovaj odgovorio da mu je to jedinač on je pucao Damiru u usta. Zatim je Repić pucao u Fikreta Jahijagića, zatim u Šabana Bikića. Oni su još bili živi kada su svučeni sa bine, pa je Pufta zaklao ranjenog Fikreta Jahijagića, a Šabanu Bikiću je zabio nož i srce. Pufta je zaklao i Zaima Perezovića i Sakiba Kapidžića. Ubijen je i Salih Hadžiabdić. Nakon tih ubistava Repić je naredio da ubijene slože u čošak, a da svu krv obrišu majicama, košuljama, a ako nemaju s čim, onda da poližu. Za taj Bajram je ubijeno ukupno 10 ljudi.

Pufta je tom prilikom odsekao prst Izetu Hadžiću, uvo Enesu Čikariću, a polni organ Zularmeinu Efendiću. Adnanu Efendiću je Pufta odsekao mali prst. Edinu Čikariću urezao je krst na leđima. Na čelu je urezao krst Enezu Čikariću i Enezu Džihiću.

Na Vidovdan (28. 06.1992), među zatvorenike je ušao Repić i naredio da svi pređu u čošak i onda je rafalom pucao po njima. Izišao je kada mu je nestalo municije. Tom prilikom ubijeno je oko 20 ljudi.

Posle ubijanja na dana Vidovdana zatvorenici su prebačeni Zvornik u *Novi izvor*, a zatim u logor *Batković*. Svedok je kasnije razmenjen i otišao je u Tuzlu.